

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Notitia Congregationum Et Tribunalium Curiae Romanæ

Plettenberg, Hunold

Hildesii, 1693

§. 7. De vestitu Cardinalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63032)

S. 7.

De vestitu Cardinalium.

1. *Habitus Card. primo communis fuit ceteris Presbyteris.*
2. *Innocentius I V. dedit quibusdam pileum rubrum.*
3. *Qui deinde concessus est omnibus.*
4. *Paulus II. vestes purpureas & biretum rubrum aliaque ornamenta addidit.*
5. *Gregorius XIV. promotis ex Regularibus dedit quoque biretum rubrum.*
6. *Qualem hi habitum gestent.*
7. *Et qualem promoti ex Societate JESU.*
8. *Nemo præter Cardinales uti potest pileo rubro.*
9. *Utuntur Cardinales hoc tempore habitu coloris vel rubri vel violacei vel subrubri.*
10. *Ex qua materia sit vestitus eorum.*
11. *Cum toga violacea utuntur quoque pileo violaceo.*
12. *Quo colore utantur in luctu.*
13. *Rubræ togæ jungitur Pileus subruber.*
14. *Quando utantur colore violaceo.*
15. *Et quando rubro.*
16. *In Ecclesiis Titularibus rubris vestiuntur.*
17. *Legati à Latere quo colore utantur.*
18. *Diebus Indulgentiarum & in Jubilæo quem colorem adhibeant Card.*

19. In

19. In equitatione solenni qualem habitum & colorem gestent.
20. Et qualem dum Legatum, vel novum Cardinalem excipiunt.
21. Si in Ecclesia Titulari cujusdam Card. celebretur Capella, quo colore hic Cardinalis utatur.

I.

Cardinales ante Innocentium IV. habitu usi sunt reliquis Presbyteris usitato & ordinario, qui accessit ad habitum Monachalem *Lunador*.

2. Innocentius IV. verò tradidit eisdem cum ad Terras Ecclesiæ regendas mitterentur, rubrum galerum circa annum Domini 1244. ut auctor est Platina, Genebrardus alique, qui etiam in Concilio generali Lugdunensi primo tredecim Cardinalibus à se creatis rubrum illum pileum concessit ad significandum, eodem etiam caput suum, ubi opus, pro Ecclesiastica libertate tuenda offerre deberet, præsertim eo tempore, quo Romana Ecclesia à Friderico III. Imp. vehementer oppugnabatur. *Azor. p. 2. l. 3. c. 3. 4. 15.*

3. Post ea tempora omnibus Cardinalibus vel per consuetudinem, vel expressam concessionem galerus rubeus permissus est. *Barb. l. c. n. 8.*

4. Pau

4. Paulus II. deinde vestes purpureas & biretum rubrum omnibus Cardinalibus (non tamen Regularibus biretum) anno 1464. addidit, & ut panno cocci-
neo mulas suas, cum iis utuntur, sterner-
re possint, & uti stapedibus deauratis
eisdem concessit.

5. Postea Gregorius XIV. anno 1519.
9. Junii rubra quoque bireta dedit Car-
dinalibus ex ordinibus Regularium as-
sumptis, qui hucusque usi fuerant bire-
to ejusdem coloris, cujus erat habitus
Religionis, in qua fuerant professi.

6. Investibus verò Religionis suæ co-
lorem observant, excepto caputio, quod
rubrum est, & materia formaque similis
est illi, qua cæteri Cardinales utuntur,
non tamen gestant rochettum, sed loco
illius induunt Cottam cum largis ma-
nicis.

7. Patres tamen Societatis JESU, cum
certum habitum ex regula non gestent,
promoti ad Cardinalatum, eodem cum
aliis Cardinalibus habitu utuntur, pro ut
vidimus in *Joanne de Lugo & Sfortia
Pallavicino.*

8. De reliquo ex decreto Pauli II. ne-
mo præter Cardinales sub proposita pœ-
na gestare potest pileum rubrum, & in
cap. illud. dist. 93. præcipitur, ne reliqui
Cle-

Clerici utantur Cardinalium insigniis absque Pontificis concessione. *Azoy Barb. ll. cc. Lunador.*

9. Utuntur verò Cardinales hoc tempore habitu duplicis coloris ordinariæ, rubri & violacei, exceptis Dominica tertia Adventus, quæ est lætitiæ, cum cantetur in Introitu: *Gaudete in Domino semper*, & quarta Quadragesimæ, quia est privilegiata ob benedictionem rosæ, quibus subtanis, mantelletto & mozzetta, & post meridiem pallio utuntur coloris subrubri, seu rosæ siccæ ut vocantur qui ex prædictis mixtus videtur.

10. Materia est vel pannus laneus gravior seu levior, quam Sajettam vocant vel camelottum undatum, vel etiam pro subtanis tela serica simplex, orme sinum dictum, non autem holosericum quod rasum aut villutum appellant.

11. Cum toga violacea utendum est. Pileus cum limbis aureis, & spira reliquæque ejusdem coloris sunt, idque ex consuetudine, cum non reperiatur concessum esse privilegium Cardinalibus utendi pileo violaceo.

12. In luctu violaceo quoque colore sed sine omni auro etiam in limbo pilei utuntur, & per decretum Alexandri VII editum

editum 13. April 1655. prohibetur Cardinalibus usus nigrarum vestium lugubrium, quo ad ipsorum personas, & iungitur, ut toto anni tempore in pileis communibus & equorum lemniscis, vulgò Floccis, rubeum colorem semper adhibeant.

13. Rubræ togæ, jungitur Pileus subrubri coloris cum consuetis ornamentis. Nam rubro pileo auro ornato solus utitur Pontifex. *Barb. de jure Eccl. l. 1. c. 4. n. 86. Lunador.*

14. Per totum Adventum, excepta Dominica tertia, à septuagesima usque ad tempus Paschale, omnibus feriis sextis, vigiliis, quatuor temporibus, die commemorationis animarum, & in exequiis, quibus assistunt, violaceo utuntur colore, nec subtanam seu tunicam ex filo serico gestare permittitur. Excipiuntur tamen ab hac regula quatuor tempora proxime post Pentecosten: Festa duplicia, quæ in feriam sextam incidunt extra Adventum & Quadragesimam: Festum Annunciationis, cum in quadragesimam incidit, & Vigilia Nativitatis Domini, quando rubro utuntur vestitu.

15. Coloris verò rubei usus est omnibus anni diebus in supra dicta regula non

C

con-

contentis, atque etiam quotidie à vigilia Nativitatis Domini usque ad octavam trium Regum, à Dominica Paschatis usque ad Festum SS. Trinitatis, per totam octavam Corporis Christi, & Assumptionis DEIparæ, omnium Sanctorum, Patroni Urbis Romæ, & Ecclesiarum Titularium; Die creationis & coronationis Papæ; Festo Cathedrae S. Petri, aliisque solennioribus, ac diebus publicæ lætitiæ dedicatis, in quocunque tempus aut feriam inciderint extra septimanam Sanctam, quando ejusmodi solennitates institui non solent

16. Præterea cum in Ecclesia sua Cathedrali vel Titulari officio divino assistunt, aut intersunt processionibus publicis rubro vestiuntur, licet Collegæ forte præsentibus violaceo induti essent, dummodo non sint dies exempti juxta superius dicta.

17. Legati à Latere extra Italiam quolibet die pro arbitrio suo uti possunt colore, vel purpureo, vel violaceo.

18. Diebus jejunii & indulgentiarum in forma Jubilæi etiam extra Adventum & Quadragesimam prima septimana violaceus habitus adhibetur. Et in Jubilæo anni Sancti visitantes quatuor Urbibus Ecclesias extra tempus Paschale violaceo

laceo utuntur, cum actus sit pœnitentiæ.

19. Quando Pontifex equitat ritu solenni, ut in Festo Annunciationis DEIPARÆ, Cardinales mulis vecti cappa seu tunica rubra vestiuntur. Extra solennem equitationem pallij & mozzetti supra rochetum usus est cum pileo simplici, non Pontificali coloris illius, quem tempus exigit.

20. Cum Legatum aliquem Cardinalem, vel recenter creatum deducunt, habitu utuntur violaceo, quem etiam gestant cum mulis vehuntur ad Consistorium publicum, rubrum vero quando ad Capellam solennem deferuntur, licet sint in luctu, extra tamen Adventum & quadragesimam; Muli quoque pro temporum diversitate sternuntur lacerna vel rubra vel violacea.

21. Si in Ecclesia aliqua Titulari celebretur consueta Pontificis Capella, puta, die Cinerum in S. Sabinæ: Aut ad S. MARIAM de Minerva in festo Annunt. B. M. V. Vigiliis, vel exequiis Principum Sæcularium, Cardinalis Tituli illius Ecclesiæ, etiam Pontifice absente eodem cum reliquis colore utetur, tenebitque locum sibi debitum ratione promotionis.